

Kleurkeur

voor meer kleur in onze berm

Piet Zonderwijk was in 1970 de grondlegger van het ecologisch bermbeheer van nu.

Wist u dat er in Nederland 139.000 kilometer aan wegen en ruim 3.000 kilometer aan spoor ligt? De bermen langs deze wegen en sporen vormen een aanzienlijk deel van het Nederlandse landoppervlak en zijn erg belangrijk voor flora en fauna. Sommige soorten komen zelfs alleen maar voor in wegbermen. Daarnaast kunnen bermen een verbindende functie hebben tussen groene gebieden waardoor flora en fauna zich kan verspreiden. Dit kan alleen als bermen goed worden beheerd en zodanig een geschikt leefgebied vormen. Maar hoe doen we dat? Hiervoor heeft De Vlinderstichting, in samenwerking met Groenkeur, Kleurkeur ontwikkeld.

Tekst: Milou van Silfhout,
De Vlinderstichting

Contact:
kleurkeur@vlinderstichting.nl

Kleurkeur: waarom?

Ecologisch bermbeheer is niet nieuw. In 1970 schreef mijn opa Piet Zonderwijk zijn eerste adviesnota aan Staatsbosbeheer over het natuurvriendelijk beheren van bermen: een of twee keer per jaar maaien en het maaisel afvoeren om de bodem te versralen. Zijn adviezen hebben ecologisch bermbeheer op de kaart gezet. Helaas is groenbeheer vaak geen prioriteit en zijn er kleine budgetten beschikbaar, waardoor snel en efficiënt klepelbeheer wordt ingezet. Dit is funest voor de flora, fauna en bodem. Het verlies van biodiversiteit is vandaag de dag hét gespreksonderwerp en gelukkig komt er meer oog voor. Diverse overheden en organisaties nemen hun verantwoordelijkheid en willen zich inzetten om natuurwaarde te behouden of te versterken. Vanuit de Green Deal Infranatuur en het Deltaplan Biodiversiteitsherstel is Kleurkeur ontstaan, een uniforme richtlijn voor ecologisch bermbeheer.

Een bloemrijke berm op veengrond, vol nectar voor bloembezoekende insecten en een lust voor het oog.
Foto: Anthonie Stip, De Vlinderstichting

De bonte berm

Er komen veel aspecten kijken bij het goed beheren van een berm. Ten eerste, geen enkele berm is hetzelfde en dat maakt het opstellen van eenduidige adviezen lastig. Je hebt te maken met verschillende bodemtypes, aangrenzend landgebruik, bestaande zaadbank, historie van het beheer et cetera. Het doel is echter wel duidelijk: we willen een bonte berm, vol nectar voor bloembezoekende insecten. Wij raden onder andere aan om gefaseerd te maaien: tijdens een maaibeurt laat je delen van de vegetatie staan. Hier kunnen insecten zich in verstoppen en hebben bloembezoekende insecten nog steeds voedsel nadat er is gemaaid. Ook de maaimethode is van belang voor een bloemrijke berm: klepelen is uit den boze! Met klepelen wordt vegetatie bot afgeslagen en wordt het plantmateriaal verspreid. Dit veroorzaakt niet alleen verrijking van de bodem waardoor je veel ruigesoorten in stand houdt en bloemrijke kruiden geen kans krijgen, maar ook wordt meer dan 80% van de insecten gedood.

Vervelende gasten

In bermen zijn ook vervelende gasten te vinden, denk aan de reuzenbalsemien en de eikenprocessierups. Aangepast maai-beleid kan helpen om deze soorten te onderdrukken, bijvoorbeeld door de reuzenbalsemien te maaien voordat de plant zaad heeft afgezet. Om de eikenprocessierups te beheersen wil je de omgeving geschikt maken voor zijn natuurlijke vijanden als sluipwespen en mezen. Dit kun je bereiken door de biodiversiteit te vergroten en zo het ecosysteem te herstellen. Door bermen volgens Kleurkeur te maaien en eventueel in te zaaien met een inheems bloemmengsel ontstaat er een kruidenrijke berm waardoor natuurlijke vijanden worden aangetrokken.

Wilt u meer weten over Kleurkeur? Kijk dan op www.vlinderstichting.nl/kleurkeur en meld u aan voor de nieuwsbrief. ●